

Dotknąć historii na pielgrzymce (22-23.11.2014)

Pielgrzymkę na Grodzisko odbyli w dniach 22-23 listopada 2014 roku studenci Kursu Przewodników Studium Historii Diecezji Kieleckiej przy Archiwum Diecezjalnym. Piękne dzieło ks. dr. Andrzeja Kwaśniewskiego, dyrektora Archiwum rozwija się za sprawą ducha, historii, magicznych miejsc i niezwykłych ludzi. Kurs rozpoczął się dopiero w ubiegłym roku, a już na zajęcia w Kielcach uczęszcza ponad 70 osób. W listopadzie została utworzona filia Studium w Miechowie, gdzie zapisały się 74 osoby. Opuściliśmy na chwilę aulę wykładową by dotknąć i poczuć historię sprzed ośmiuset lat, u jej źródeł.

Miechów. Zaczęliśmy od Bazyliki Grobu Bożego w Miechowie. Fundatorem tego kościoła był dwunastowieczny polski możnowładca Jaksa herbu Gryf z Miechowa, który wracając z Palestyny z wyprawy krzyżowej, sprowadził do Polski z Jerozolimy zakonników reguły Św. Augustyna Stróżów Grobu Chrystusowego. W ramach ćwiczeń dyskutowaliśmy o rozwoju takich miejsc, potrzebie autorytetów, etosie przewodnika. Analizowaliśmy historię i architekturę naszej polskiej Jerozolimy w sercu diecezji kieleckiej. W każdym odwiedzanym miejscu przygotowani merytorycznie z literatury przedmiotu uczestnicy wcielali się w rolę przewodników i wtajemniczali pozostałych w historię danego miejsca. W myśl zasady Kursu, każdy otrzymuje zadanie i jest współodpowiedzialny za rozwój idei i misji naszego Studium.

Glanów. Za sprawą determinacji naszej studentki Małgorzaty Nowak odwiedziliśmy XVIII wieczny dwór, a dokładniej zespół dworsko-parkowy w Glanowie. Dwór od 150 lat jest w rękach rodziny Novaków. Mimo, iż to prywatna posiadłość, gospodarze przyjmują gości, by - co podkreślają - pokazywać prawdziwą utraconą szlachecką Polskę. Podczas Powstania Styczniowego miała miejsce słynna zwycięska bitwa i obrona przez mieszkańców wsi, dworu w Glanowie, która stała się symbolem polskiego patriotyzmu, męstwa i bohaterstwa powstańców. Artur Grottger uwiecznił to wydarzenie na obrazie „Obrona dworu w Glanowie”.

Wysocice. I kolejna perła architektury w diecezji kieleckiej – Kościół pw. Św. Mikołaja. To jeden z najstarszych i najlepiej w Polsce zachowanych wiejskich kościółków romańskich typu obronnego z początku XIII wieku. Miejsce badane przez historyków sztuki i architektów. Na szczególną uwagę zasługują: portal z płaskorzeźbionym tympanonem, okienka dwudzielne (biforia), statua Najświętszej Panny Marii, czy gotycka ambona. W ołtarzu głównym, stiukowym wczesnobarokowym znajduje się łaskami słynący obraz Matki Bożej Wysocickiej z pierwszej połowy XVII wieku.

Grodzisko. Cel naszej pielgrzymki – spotkanie z Błogosławioną Salomeą poprzez modlitwę i medytację w Kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i Sanktuarium Błogosławionej Salomei. Uczestniczyliśmy w Uroczystości Odpustowej ku czci Bł. Salomei. Mszy Świętej przewodniczył bp pomocniczy diecezji kieleckiej ks. Marian Florczyk, który również spotkał się w Grodzisku ze studentami Kursu. Biskup Marian zbudowany postawą studentów podkreślił rolę i rangę tej nowej grupy diecezjalnej. Zwrócił uwagę na to, iż współcześnie ludzie razem powinni tworzyć tak piękne i mądre dzieła dla

swoich diecezji, środowisk, zarówno poprzez rozwój duchowy, intelektualny jak i integrację. Podczas ćwiczeń analizowaliśmy historię, kulturę i architekturę miejsca. Wspominaliśmy postać pierwszego prebendarza Grodziska ks. kanonika Sebastiana Piskorskiego oraz studiowaliśmy żywot Bł. Salomei, która w 1260 roku już jako klaryska, po nadaniu Grodziska przez swojego brata księcia Bolesława Wstydliviego przeprowadziła tu Zakon Klarysek z Zawichostu. Zatrzymaliśmy się Domu Św. Franciszka w Grodzisku, który stanowi bazę noclegowo-gastronomiczną dla pielgrzymów i turystów. Grodzisko jest urokliwie położone, na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego, wysoko na stromej skale. W takich miejscach jakby bliżej do Boga. Skłaniają do refleksji i modlitwy. Odwiedzając to Sanktuarium warto zwiedzić jego najbliższe otoczenie: Groty Modlitewne, Pustelnię Salomei, charakterystyczny obelisk, który na wzór rzymskiej kolumny przedstawia słonia dźwigającego kolumnę i mówi do pielgrzymów: „Onus meus leve” *Mój ciężar jest lekki*. Z kolei Salomea, która przeżyła w pustelni 8 lat kieruje do nas przesłanie: „Ubi est thesaurus ibi est cor meum” *Gdzie jest skarb mój, tam serce moje*. O Grodzisku wiedzą Włosi, Niemcy, wie Warszawa. A my? Znow wedle polskiego powiedzenia „Cudze chwalicie ...” Jednak za sprawą Kursu, jego tematyki, kadry wybitnych profesorów Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, osobowości studentów wiele się zmienia w naszej świadomości. I to nie tylko sprawa religii, historii czy architektury. To przede wszystkim kultura, ogół norm i wartości i nasz rozwój intelektualny. To Kurs, który ma styl!

Minoga. Naszą pielgrzymkę zakończyliśmy w Minodze. Znajduje się tam majestatyczny późnobarokowy kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1736 roku. Charakterystyczna jest zachodnia wklęsła fasada kościoła z dwoma przyległymi wieżami nakrytymi czworobocznymi hełmami. W nadprożu nad portalem znajduje się napis dedykacyjny: "D.O.M. Ad Maiorem Dei Gloriam, Beatissimae Virginis Immaculatae Conceptas Honorem Cedat Anno Domini MDCCXXXVII". Charakterystyczny jest ołtarz główny zwany wielkim. Posiada nastawę drewnianą trzykondygnacyjną polichromowaną i pozłacaną. Na gzymsie dolnej kondygnacji stoją figury czterech doktorów kościoła: św. Augustyna, św. Atanazego, św. Grzegorza i św. Hieronima, wykonane w drewnie. W części środkowej znajduje się natomiast obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, słynący łaskami będący kopią obrazu z kościoła Santa Maria Maggiore w Rzymie. Parafia za sprawą księdza proboszcza pamięta również o współczesnych tragicznych wydarzeniach Polaków. Otoczenie kościoła nawiązuje do tragedii katyńskiej i katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem. Na placu rośnie 96 cisów i pali się 96 lamp, które rysują symboliczny, ale jakże wymowny kontur samolotu. Była to dla nas niezwykła pielgrzymka, dwa dni, zaledwie 100 kilometrów a 800 lat bez wiz i paszportów, z otwartym na wiedzę i drugiego człowieka umysłem i sercem.

Karolina Kępczyk